

واحد تحقیق و ارزیابی افغانستان
سلسله نشریات موضوعی

تفسیر دموکراسی در افغانستان

انا لارسن

حمل ۱۳۹۰

در مورد واحد تحقیق و ارزیابی افغانستان

واحد تحقیق و ارزیابی افغانستان موسسه مستقل پژوهشی مستقر در شهر کابل است که هدف آن انجام و عرضه پژوهش‌های با کیفیت در عرصه‌های مختلف جهت آگاهی دهی، و استفاده از آنها در تاثیر گذاری روی پالیسی‌ها و فعالیت‌های گوناگون میباشد. واحد تحقیق و ارزیابی افغانستان با تقویت و ارتقا ظرفیت‌های تحلیلی و ایجاد فرصت برای تفکر و بحث، میکوشد تا فرهنگ پژوهش و آموزش را در این کشور بیشتر ترویج دهد. این اداره، همچنان، سعی مینماید تا زمینه‌های بازتاب اندیشه‌ها، مباحث علمی، و مناظره‌های را فراهم سازد که پنداشته میشود باعث بهبود و پیشرفت فکری و ذهنی در ابعاد مختلف در زندگی افغانها میگردد.

واحد تحقیق و ارزیابی افغانستان در سال ۱۳۸۱ خورشیدی با همکاری سازمان‌های امدادی که در این کشور فعالیت دارند تأسیس گردیده و اعضای هیئت مدیره آنرا نماینده گان مراجع تمویل کننده، سازمان ملل متحد، ادارات غیر دولتی و دیگر نهاد‌های که در امور مختلف در افغانستان مصروف فعالیت اند، تشکیل میدهد. این اداره، در حال حاضر، عمدتاً از جانب کشور‌های دنمارک، فنلند، ناروی، سویدن، سوئیس، و انگلستان تمویل مالی گردیده و موسساتی مثل انستیتوت جامعه باز افغانستان (FOSIA)، بنیاد آسیایی (TAF)، کمیسیون اروپا (EC)، و مرکز بین المللی انکشاف تحقیقات (IDRC) نیز بعضی از پروژه‌های مشخص این اداره را حمایت مالی می نمایند.

طراح گرافیک: نجیب یزدانی

شماره مخصوص نشریه واحد تحقیق و ارزیابی افغانستان (D 1110) است.

© ۱۳۸۹، واحد تحقیق و ارزیابی افغانستان. بعضی از حقوق محفوظ است. این نشریه میتواند چاپ مجدد و تکثیر گردد، و یا در دستگاه‌های قابل بازیابی ذخیره، و یا به هر شکل و توسط هر وسیله‌ی، اعم از برقی، ضبطی و دیگر وسایل با ذکر مشخصات نویسنده و واحد تحقیق و ارزیابی افغانستان انتقال گردد. هر گونه استفاده تجارتي و خرید و فروش آن مجاز نیست. هرگاه این نشریه چاپ مجدد شده و یا به صورت برقی به دسترس گذاشته میشود، باید خط ارتباطی به سایت انترنتی واحد تحقیق و ارزیابی افغانستان (www.areu.org.af) در آن چاپ و یا روی صفحه انترنتی گذاشته شود. برای هرگونه استفاده‌ی که در فوق مشخص نگردیده است، باید اجازه تحریری قبلی ناشر (واحد تحقیق و ارزیابی افغانستان) از آدرس سایت انترنتی areu@areu.org.af و یا تماس با شماره ۵۴۸ ۶۰۸ ۷۹۹ (+۹۳) بدست آید.

سپاسگزاری

نویسنده در تألیف این راپور مدیون همکاری ها و پیشنهادات عده زیادی از دوستان و همکاران خویش است. وی خاصاً از اعضای تیم حکومتداری واحد تحقیق و ارزیابی افغانستان هر یک: منیر سلامزی، محمد حسن وفايي، فرید احمد بیات، انیسہ نزهت و مریم صافی در بخش مدیریت ماهرانه پروسه جمع آوری معلومات به پاس همکاری های همه جانبه شان با پروژه دموکراسی سازی اظهار امتنان نموده، همچنان از مساعی خستگی ناپذیر تیم های OSD و امداد بین المللی مستقر در ولایات ننگرهار، غزنی، نیمروز در زمینه جمع آوری معلومات و پاسخ به پرسش ها خیلی ممنون است. به همین ترتیب نویسنده از پیشنهادات و نظریات سازنده پاولا کانتور، نوح کلوبن وسوگل زند، و همچنان از شریک تجارب و مشوره های بازنگران بیرونی هم صمیمانه سپاسگزار است. وی در فرجام از اولیور لوه، و جی لمی به پاس شکیبایی و مهارت شان در کار تصحیح انگلیسی راپور اظهار امتنان مینماید.

انا لارسن

حمل ۱۳۹۰ خورشیدی

در باره نویسنده

انا لارسن یک مشاور مستقل در بخش حکومتداری و دموکراسی سازی در افغانستان است. وی بین سالهای ۱۳۸۵ تا ۱۳۸۹ با تیم های چندر(جنسیت) و اخیراً با تیم حکومتداری واحد تحقیق و ارزیابی افغانستان به حیث محقق ایفای وظیفه مینمود، او از سال ۱۳۸۳ در بخش حکومتداری و موضوعات مربوط به چندر(جنسیت) در افغانستان فعالیت مینماید. نامبرده دارنده ماستری در بخش خشونت، منازعه و انکشاف از پوهنتون SOAS لندن است و وی همچنان نامزد دکتورا در واحد بهبود و انکشاف بعد از جنگ در پوهنتون York میباشد جاییکه وی در بخش پروسه های دموکراسی سازی در افغانستان مصروف تحصیل است.

خلاصه اجرایی

در سال ۱۳۹۰ واژه دموکراسی و افغانستان با هم سازگاری خوبی نداشتند. در حالیکه واژه مذکور بطور روزافزون با تحمیل ارزش های ناخواسته غربی توأم میباشد، اما برای عده زیادی از افغان ها پروسه ۱۰ ساله دموکراسی سازی از سبب ضعف آن در تامین عدالت، تساوی و عرضه خدمات، مأیوس کننده ثابت شده است. که این خود در میان اعضای جامعه مدد رسان که مفهوم دموکراسی سازی را ترویج و برای پروسه پر هزینه انتخابات پول پرداخته اند ولی ظاهراً برای مردم خسته و بیزار از جنگ، چیزی اندکی برای ارائه دارند، با یک احساس خستگی و کناره گیری همراه میباشد.

علی الرغم این، راپور مذکور استدلال مینماید که جهت انکشاف اصول سیاسی دموکراتیک در افغانستان هنوز هم فرصت موجود است، گزارش کنونی همچنان مدعی است که دموکراسی سازی یک پروسه بدون نقطه فرجام است که بصورت متدوام بین قطبهای کم و بیش دموکراتیک در حال تغییر است. از اینرو دموکراسی سازی در افغانستان (مانند نقاط دیگر جهان) توانایی تغییر به این ویا آن جهت را داراست. گزارش همچنان اظهار مینماید که هرچند پروسه دموکراسی سازی در کشور دارای ریشه های پایان هم باشد، اما لازم است تا با اولویت های افغان ها در مطابقت کامل باشد، که ممکن عده زیادی از آنها با اصول قبول شده لیبرال دموکراسی در مطابقت نباشند. غرض نیل به این نتایج، راپور متذکره در مناطق شهری و روستایی شش ولایت مختلف تحقیق دوساله روی نظریات افغان ها را با هم ضمیمه نموده است. در حالیکه مدعی ارائه نظریات همه ای افغان ها در مورد موضوع نیست، اما در معلومات سه نکته مهم را که برای پروسه دموکراسی سازی در کشور دارای اهمیت بسزایی است مشخص میسازد:

حق مالکیت افغانی در برابر تحمیل خارجی: ضدیت کلی مردم با واژه دموکراسی به مثابه نشانه سلطه غربی و پذیرش گسترده از انتخابات و نهاد پارلمان، مانند یک راه غرض ایجاد یک حکومت فراگیر و حسابده، با هم در مطابقت مینباشند. در مغایرت با بد اخلاقی و آزادی لجام گسیخته ی که در لیبرال دموکراسی ها مستولی است، عده زیادی خواهان تحقق دموکراسی در چار چوب اسلام بودند. با آنکه ماهیت دقیق آن که در بر گیرند چه چیزی خواهد بود ندرتاً تعریف شده و به نظر میرسد که تا حدی غرض گفتگو باز است.

نیروی محرک امنیت و ثبات: مشارکت دموکراتیک در حال حاضر یک اولویت ثانوی دور است که بتوان در ساحات نا امن بدون هراس از اذیت و آزار یا خشونت برای

پاسخ دهندگان به دنبال فعالیت های روزمره رفت. این چنین نگرانی های آنی همچنان در برابر خطر خیلی گسترده رقابت های سیاسی که ممکن ثبات دراز مدت کشور را با سوال مواجه سازد قرار داشت. در این راستا بخصوص احزاب سیاسی خطرناک به نظر می رسیدند، وعده زیادی از مردم خواهان "سیاست اجماع" به مثابه شکل بیشتر مشروع و صلح آمیز تصمیم گیری بودند.

موضوع تساوی: مسله تساوی نمایندگی، موضوع عقاید ناسازگار و اکثراً متضاد بود - با آنکه در قسمت تساوی دسترسی به تصمیم گیری، عرضه خدمات و منابع یک خواست تقریباً همگانی موجود بود اما نظریات مردم در مورد اینکه موکلین چگونه و توسط چه کسی نمایندگی میشوند بخصوص در مناطق روستایی بطور گسترده متنوع بودند. در نتیجه عده زیادی متن موجود دموکراسی افغانستان را اندکی بیشتر از یک راه برای تقویت موقف زورمندان می دانند.

تحقق تعداد کثیری از این اولویت ها و اصول حتی در مناطق امن کار دشواری خواهد بود، و راپور مذکور پیشنهاداتی را برای پالیسی و یا پاسخ های را به پرسشهای مطرح شده ارائه نکرده است. هر چند با ارائه تحلیل و تجزیه آن در دیدگاه مردم عام امید وار است تا بحث ها را در مورد دموکراسی سازی فراتر از اولویت ها و فرضیات تصمیم گیرندگان در کابل توسعه بخشیده تا بتواند روی اینکه افغان ها خود از نظام سیاسی شان چه خواست و توقع دارند متمرکز گردد.

نسخه چاپی این کتاب به طور رایگان در دفتر این اداره موجود است

واحد تحقیق و ارزیابی افغانستان

جاده گلروشی (نبش سرک ۲) شهر نو کابل، افغانستان

تلیفون: ۵۸۴ ۶۰۸ ۷۹۹ (۰) ۹۳+

ایمیل: areu@areu.org.af

وب سایت: www.areu.org.af

